

Дуруғи якуми апрел

﴿ كذبة إبريل (نيسان) حقيقتها وحكمها ﴾

[Тоҷики – Tajiki – طاجيكية]

Муҳаммад Солиҳ ал-Мунаҷҷид

Тарҷума : Абдуссатори Ҳамид

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿ كذبة إبريل (نيسان) حقيقتها وحكمها ﴾

« باللغة الطاجيكية »

محمد صالح المنجد

ترجمة: عبد الستار حميد

2009 - 1430

islamhouse.com

Дуруғи якуми апрел

Муҳаммад Солиҳ Ал-мунаҷҷид

2009 м – 1430 ҳ

Ҳамду сано Худоро, Уро ҳамд мегуем ва аз У талаби истиџона ва мағфират мекунем, ва паноҳ металабем бар Худо аз шарри нафсҳоямон, ва аз корҳои бадамон, касеро ки Худованд ҳидоят кунад пас нест уро гумроҳ кунандае, ва касеро ки Худованд гумроҳ кунад пас нест уро ҳидоят кунандае .

Аммо баъд :

Бешак дуруғуи аз ахлоқи бад аст ва ҳамаи шариатҳо аз у дури мечуянд, ва ҳама шахсони бузургу оқил кушиш мекунанд, ки аз ин ахлоқи бад дур бошанд.

Ва садоқат ва ростгуи яке аз пояҳои асосии олам, ва аз ҷумлаи хубтарин амалҳои некукорон аст.

Ва ростгуй аз беҳтарин сифатҳои Паёмбарон, ва сабаби пайдо кардани тарси Худо дар дилҳо мебошад.

Ва агар ростгуи намешуд роҳу равиши дин ботил мегардид.

Ва дар дини мубини Ислом барои дури ҷустан аз дуруғуи дар китоби Худо ва ҳадисҳои Паёмбари Худо амрҳои зиёде омада аст, ва барои ҳаром буданаш ҳамаи олимони дини ислом муттафиқанд. Ва барои дуруғуён ҳамеша дар дунё ва охираат оқибати баде мебошад.

Ва дини ислом дуруғуиро дар баъзе корҳои ки сабаби ҳақ хурдани дигарон ва хунрези, ва ин чунин таъназадан дар шаъни дигарон набошад дуруст доништа аст, балки дуруғуиро дар вақте ки сабаби халосии нафси инсон аз марг бошад, ва ё инки сабаби ислоҳ сохтан байни ду нафар бошад, ва ё дар он корҳои ки сабаби дустии овардан дар

байни зану шавҳар бошад дуруст медонад.

Дар дини Ислом ягон руз ва ё ягон вақти муайяне наомадааст, ки дар он дуруғгуфтан дуруст бошад, ва он чизе ки дар байни мардум пахш шуда аст ки ба номи " дуруғи найсон" ва ё инки " дуруғи якуми апрел" номида мешавад.

Ва бисёре аз мардум гумон мекунанд ки дар қонуни дини Ислом рузи аввали моҳи чаҳоруми шамси (найсон) мебошад ва дар ин руз дуруғ гуфтан ҳеч гуноҳе надорад.

Ва дар ҳақиқат ба сабаби ин гумони бад ва беасос бадихои бисёре дар байни мардум ба вучуд омада аст, ки баъзе онҳоро бо ҳаром будани дуруғгуи ёдовари менамоем:

Худованд мефармояд :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿ إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْكَذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ النحل: ١٠٥

" Ҷуз ин нест ки ифтиро мекунанд дуруғро ононе ки имон надоранд ба оятҳои Худо ва эшон дуруғгуёнанд" Наҳл 105

Ибни Касир мефармояд : Худованд хабар дода аст ин ки Паёмбараш Муҳаммад - дуову дуруд бар У бод- дуруғгу нест, зеро ки дуруғро бар Худову расулаш касоне мегуянд ки бадтарини халқи Худо мебошанд, ки ба оятҳои бузурги Худованд имон намеоранд, монанди кофирону бе диноне ки дар байни мардум ба дуруғгуи машҳур мебошанд. Ва Паёмбари Худо ростгутарини мардум буд, ва ин чунин некутарин, ва пурратарини мардум дар илму амал ва имон доштан ба Худо буд, ва У дар назди қавмаш ба ростгуи машҳур буд, ки ҳеч кас дар ростгуиаш шаке намекард ва Уро (Амин) меномиданд, яъне шахси амонатдор ва ростгу.

Ва барои ҳамин Ҳирақл подшоҳи Рум вақте ки Абусуфёнро аз сифати Паёмбар -дуову дуруд бар У бод- пурсид, яке аз саволҳои ин буд ки : Оё шумо пеш аз ин ки ба дини Худо даъвататон кунад ба ягон кор ва ё сухани дуруғе Уро

иттиҳом карда будед? Абусуфён гуфт: не, пас подшоҳи Рум гуфт : Пас У шахсе нест ки барои мардум аз дуруғ дури бичуяд ва ба худояш дуруғ бигуяд.(Тафсири Ибин Касир 2.588)

Абухурайра –Худованд аз у рози бод- ривоят карда аст ки Паёмбар -дуову дуруд бар У бод- гуфта аст : " Нишонаи мунофиқ се чиз аст : Вақти сухан гуфтан дуруғ мегуяд, ва агар ваъда диҳад хилоф мекунад, ва агар амонате дода шавад хиёнат мекунад" Ривояти Бухори 33 ва Муслим 59

Имом Навави мегуяд : Он чизеро ки муҳаққиқин ва аксари олимон дар бораи ин ҳадис гуфтаанд -ва лабатта ин суханашон дурусттарин сухан аст- ки мегуяд " Ин сифатҳои зикр шуда дар ҳадиси шариф сифатҳои мунофиқин аст ва ҳар касе ки ин сифатҳоро дошта бошад албатта дар ин сифатҳо мушобих ба мунофиқин мебошад " .

Бадтарини дуруғҳо :

Бадтарини дуруғҳо, дуруғ гуфтан бар Худо ва расулаш мебошад ва албатта ин бузурғтарини дуруғҳо мебошад ва соҳибаш ба ваъдаи сахте гирифта аст.

Ҳатто баъзе олимони ислом ба кофир шудани соҳибаш мувофиқанд.

Худованд мефармояд :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لَنَقْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿۱۱۶﴾ النحل: ۱۱۶

"Ва нагуед чизеро ки баён мекунад забонҳои шумо бардуруғ ҳукми уро, ки он ҳалол аст ва ин ҳаром то ифтиро кунед бар Худо дуруғро, ҳар оина ононе ки ифтиро мекунанд бар Худо дуруғро растагор намешаванд" Наҳл 116

Ва аз Ҳазрати Али -Худованд аз у рози бод- ривоят шуда аст ки гуфт: Паёмбари Худо -Дуову дуруд бар У бод-мегуяд : "Дуруғ нагуед бар ман, чунки касе бар ман дуруғуи

кунад дохили оташ мешавад" Бухори 106

Ва Абухурайра аз паёмбар -Дуову дуруд бар У бод- ривоят карда аст ки гуфт : " Касе ки дуруғ гуяд бар ман пас ҷои баргашташро аз оташи дузахт мегирад" Бухори 110 ва Муслим 3

Ва ин чунин аз ҷумлаи дуруғҳо дуруғуи бар мардум мебошад монанди :

Дуруғ гуфтан дар хариду фуруш бо мардум, аз Абузар ривоят аст ки Паёмбари Худо гуфт : " Се гуруҳе хаст ки Худованд дар рузи қиёмат ба онҳо сухан намегуяд , ва на ба руи онҳо нигоҳ мекунад, ва на онҳоро тазкияи хуб мекунад, ва барои онҳо дар он рӯз азоби сахт аст " Инро Паёмбар - дуову дуруд бар У бод- се бор гуфта такрор карданд, пас Абузар гуфт : " Дар ҳақиқат ҳалок гаштанд ва хору залил гаштаанд, пас ки ҳастанд онҳо э Паёмбари Худо? Паёмбар Худо гуфт : " Мусбил (касе ки почай изорашро аз бучилаки пояш поён мекунад), ва Алманнон (касе ки зиёд миннат мекунад) ва касе ки молашро ба дигарон бо қасами дуруғ медиҳад" Муслим 106

Аммо дуруғи якуми апрел ягон асли воқиъи надорад. Баъзеҳо мегуянд, ки дуруғи апрел бо идҳои баҳори пайдо шудааст, зеро дар ин вақти баҳор шабу рӯз бо ҳам баробар мешаванд, дар 21 моҳи озар.

Ва баъзеҳо мегуянд, ки асли ин ид ба асрҳои гузашта тааллуқ дорад, яъне ба асрҳои бутпарастии пеш аз ислом, ба сабаби алоқа доштани ба саршавии баҳор, пас ин дуруғи апрел ё фиреби апрел аз бақои амалҳои бутпарастии мебошад.

Пас дуруғи апрел ё фиреби апрел ба дини мубини Ислом ягон рабте надошта аст, биед модоме ки инхел бошад ин корро тарк кунем, зеро ин амал моро ба гуноҳ кардан мерасонад .

Барои мо донишмандони асли ин амал "фиреби апрел" муҳим

нест ба андозае ки ҳукми дуруғ гуфтан дар ин руз муҳим аст.

Ва мо бо боварии том мегуем ки ин амали мусалмон нест, ва саршавиаш ҳам аз мусалмонон нест, балки саршавиаш аз душманони мусалмонон аст, ва амал кардан бо ин ҳаром ва гуноҳ аст.

Аммо сухан аз зарарҳое ки ба сабаби ин дуруғ ва фиреб воқеъ шуда аст, зиёд аст масалан :

Баъзеҳоро хабар доданд ки падараш ё фарзандаш ё ҳамсараш вафот карда аст, ва аз ин хабари ногаҳони у талоқ накарда вафот кардааст ё ба лаҳҷаи дигар талхакаф шуда мурдааст.

Ва баъзе мардум ба сабаби ин гуна хабарҳои нохуш ва бар дуруғ ба касалиҳои руҳи ва ҷисми гирифтор шудаанд.

Ва баъзеҳо ба сабаби ин гуна хабарҳо аз ҳамсарони худ ҷудо шудаанд ё ба куштор даст задаанд, мисли хабари дуруғе ки :ҳамсари шуморо бо марди бегона дидаанд, ва ғайра.

Ин гуна ҳодисаҳо ва қиссаҳо зиёданд, ки сабабаш дуруғ ва ё фиреби апрел шудааст. Ва ҳамааш дуруғе ки на дин уро қабул дораду на вқлу на ахлоқу рафтори инсонӣ.

Дар охир аз Хужованди бузург умеддорам ки ин гуна амалҳои бад ва зишт аз мардуми мусалмон дур шавад.

Худованд ҳамаро ба ростӣ ва рост кори муваффақ гардонад.